

4

Vragenuur: Vragen Verhoeven

Vragen van het lid Verhoeven aan de minister voor Wonen en Rijksdienst over **het bericht "Leidinggevenden Ymere kochten jarenlang in bij familie"**.



De heer **Verhoeven** (D66):

Voorzitter. De na Vestia grootste woningcorporatie van het land, Ymere, heeft jarenlang ingekocht bij een bevriende leverancier, zo schreef het Financieele Dagblad. Er was dus sprake van handjeclap en onderhands gunnen in plaats van zorgvuldig aanbesteden volgens de regels. Het is natuurlijk altijd slecht als maatschappelijk geld slecht wordt besteed, maar dat het bij een corporatie gebeurt, past in een patroon van verkeerde bedrijfsvoering, derivaten, Maserati's en fraude bij de subsidieaanvraag in het kader van het energieakkoord. Elke week krijg ik mailtjes van woningcorporatie-directeuren die zeggen dat zij het zo erg vinden dat zij in hun uitgaven moeten snijden. Dat is ook een zware opgave, maar dan denk ik: juist een scherp inkoopbeleid kan daarbij heel erg helpen. Wij krijgen ook elke week berichten van huurders die vrezen dat zij de rekening moeten betalen voor de financiële avonturen van woningcorporaties. Daarom heb ik de volgende vraag aan de minister: In hoeverre betalen de huurders van Ymere de rekening voor deze vriendjespolitiek en welke stappen gaat de minister in eerste instantie zetten ten opzichte van Ymere?



Minister Blok:

Voorzitter. Met de heer Verhoeven ben ik het zeer eens dat wij uit alle macht misstanden in de corporatiesector moeten bestrijden. De misstand bij Ymere waarover de heer Verhoeven spreekt, is afgelopen april gemeld bij de Inspectie Leefomgeving en Transport, bij het meldpunt integriteit dat daarvoor speciaal is ingericht. Het was deze inspectie die de raad van commissarissen van Ymere hierop heeft gewezen. Daarop heeft de raad van commissarissen actie ondernomen. Twee medewerkers hebben hun functie neergelegd. Tegen één medewerker worden disciplinaire maatregelen genomen.

De precieze omvang van de mogelijke schade is op dit moment niet bekend, maar de inspectie zit er bovenop en wordt ook door Ymere goed geïnformeerd.

Het feit dat het meldpunt — dat overigens sinds 2009 bestaat — dit signaal heeft gekregen, geeft aan dat het signaleringssysteem goed werkt. We hebben de afgelopen vijf jaar enige tientallen meldingen gehad, waarvan er vijf daadwerkelijk concrete misstanden bleken te betreffen. We moeten dus zeer alert zijn, zonder dat er nu een aanwijzing is van heel grootschalig misbruik. Op dit moment is nog niet bekend of er sprake is van schade voor de huurders, ls dat wel het geval, dan zal allereerst de woningcorporatie trachten die te verhalen. Ik verwacht dat de woningcorporatie zelf actie zal ondernemen, maar mocht zij dat niet doen, dan kan de inspectie zo nodig maatregelen richting de woningcorporatie nemen.

De heer **Verhoeven** (D66):

De minister zegt dus dat Ymere interne regels heeft overtreden en dat na een anonieme tip via de externe toezichthouder, te weten de Inspectie Leefomgeving en Transport, een onderzoek is ingesteld. Dat is nu goed gegaan, maar de vraag is of dit niet het topje van de ijsberg is waar wij elke keer met de woningcorporaties tegenaan varen. Het zijn steeds een of twee voorbeelden, maar de rest weten wij niet. We hebben nu 400 corporaties in dit land en de minister spreekt over vijf gevallen. Gaat hij daar echt scherp naar kijken en — veel belangrijker — hoe gaat hij ervoor zorgen dat corporaties veel strakker op hun bedrijfskosten gaan sturen? Daar gaat het uiteindelijk om. Corporaties moeten hun kosten omlaag brengen, zodat de huren niet onnodig hoeven te stijgen. Hoe gaat de minister sturen op lagere bedrijfskosten voor woningcorporaties?

Minister Blok:

In de wetgeving die nu bij de Kamer voorligt, de novelle, zitten een aantal voorstellen om op integriteit en bedrijfskosten te sturen. Zo komen er een fit-and-propertest voor de toezichthouders en een verruiming van de mogelijkheid tot hoofdelijke aansprakelijkheid van toezichthouders en is een kapstokartikel opgenomen met scherpere voorwaarden aan en voorschriften voor bedrijfskosten. In de bedrijfskosten slaan namelijk uiteindelijk ook mogelijke fraude en list en bedrog neer. Hiermee komen er drie extra instrumenten om daarop in te grijpen.

De heer **Verhoeven** (D66):

De minister begint nu zelf over de novelle, dat wil zeggen de corporatiewet, waarin het externe toezicht anders wordt geregeld. De kabinet wil het externe toezicht op woningcorporaties anders organiseren. De enquêtecommissie heeft deze zomer aangetoond hoe cruciaal goed en scherp toezicht op de woningcorporatiesector is, hoe vervelend de noodzaak daartoe ook is. Intussen lijkt het erop alsof het kabinet met dit wetsvoorstel het onafhankelijk toezicht juist verzwakt, namelijk door het naar de inspectie te brengen. Ik ben heel benieuwd hoeveel zaken de inspectie kan behandelen. Hoeveel mensen werken er bij de inspectie en in hoeverre kunnen zij nog echt onafhankelijk en daadkrachtig toezicht organiseren als alle toezicht onder het ministerie wordt ondergebracht en dergelijke situaties zich niet steeds opnieuw voordoen? Het kabinet wil heel graag scherp toezicht, maar dan wil ik een wet zien waarin dat toezicht ook echt onafhankelijk en daadkrachtig geregeld wordt. Volgens mij gaat het kabinet met dit voorstel juist de verkeerde kant op.

Minister Blok:

Ik heb de Inspectie Leefomgeving en Transport een jaar geleden verzelfstandigd en de sanctiebevoegdheden aan haar gemandateerd. De inspectie is dus zelfstandiger en krachtiger dan zij ooit geweest is. De inspectie waarop de heer Verhoeven waarschijnlijk doelt in het kader van de novelle is de financieel toezichthouder, het centraal fonds. Wij komen daarover bij de behandeling van de wet nog nader te spreken, maar het is absoluut mijn ambitie om ervoor te zorgen dat dit een onafhankelijke en krachtige toezichthouder is, die overigens recent een groot aantal bevoegdheden gemandateerd heeft gekregen en dus in feite meer bevoegdheden heeft dan hij de afgelopen jaren

had. De heer Verhoeven en ik hebben hier naar mijn mening dezelfde ambitie. Nogmaals, ik heb geen reden om aan te nemen dat hier massaal gefraudeerd wordt, maar het is wel een sector waarin je, vanwege de grote bedragen en het belang van de huurder, voortdurend alert moet blijven.

De heer Verhoeven (D66):

Als de minister zo overtuigd is van zijn keuze om dit volkshuisvestelijk toezicht — daar gaat het over — hier neer te leggen, vraag ik hem hoeveel mensen er bij de inspectie werken. Dat is cruciaal voor de hoeveelheid en de scherppte van het toezicht. Als hij zegt dat de inspectie daar zo goed voor is toegerust, dan zou ik graag zien dat de inspectie bijvoorbeeld op dit onderwerp, het aanbestedingsbeleid, wat mij betreft steekproefsgewijs bekijkt hoe goed dit door de 400 corporaties in dit land geregeld wordt.

Minister Blok:

Bij het onderdeel "toezicht op woningcorporaties" van de ILT werken tien mensen. Ik zou even moeten uitzoeken hoe het toezicht op aanbesteden is geregeld. Daar kom ik graag schriftelijk op terug.

De heer Verhoeven (D66):

Tien medewerkers op 400 woningcorporaties.

Minister Blok:

Voor het volkshuisvestelijk toezicht. Daarnaast hebben wij natuurlijk nog financieel toezicht.

De voorzitter:

Ik zie de heer ...

De heer Monasch (PvdA):

... Monasch.

De voorzitter:

Het gaat vandaag niet goed met mijn geheugen.

De heer Monasch (PvdA):

Ik hoop dat mijn geheugen nog wel een beetje werkt. Ik doel overigens uitsluitend op dit onderdeel, voorzitter. Het is mooi dat wij extern toezicht gaan regelen. De minister zei al dat wij daar nog een uitgebreide wetsbehandeling voor krijgen, maar veel belangrijker is dat men bij Ymere goed oplet. Heeft Ymere inmiddels de eigen protocollen en regels aangescherpt om dit te voorkomen? Immers, dit zijn de posities die het meest kwetsbaar zijn. Het is net als bij de penningmeester van de wijkvereniging. Inkoopbeleid is een van de kwetsbare plekken. Heeft Ymere zijn protocollen en regels inmiddels aangescherpt? Heeft men dit inmiddels gedeeld met andere corporaties?

Minister Blok:

De heer Monasch heeft gelijk dat allereerst het eigen toezicht van Ymere hier aan de bal is. Ik gaf al aan dat de raad van commissarissen snel heeft gehandeld op basis van het

signaal van de ILT. Ymere werkt zoals veel corporaties met de governancecode van de VTW, waarin staat dat er regels moeten zijn voor integer handelen en het vermijden van belangenverstrengeling. In het kader van de verdere afwerking van deze casus zullen wij kritisch bekijken hoe Ymere hiermee omgaat.

De voorzitter:

Dank u voor uw antwoorden en uw komst naar de Kamer.